

Un poble obert a la mar

La història del Cabanyal-Canyamelar és la d'un poble de pescadors i d'estiuejants a la vora del mar. El 1897 es va annexar a la ciutat de València amb l'oposició del cent per cent dels seus habitants.

Tenim notícies del barri de Cabanyal-Canyamelar que es remunten a l'època de la colonització romana.

A l'edat mitjana, i molt a prop del que era conegut, com a Vila Nova del Grau creix un nucli de barraques o cabanes habitades per mariners i pescadors que gaudien de la protecció reial des de l'època de Jaume I. La primera vegada, però, que es cita el Cabanyal va ser el 1422 en un document que parla d'una reparació d'un pont que es troba situat "en lo camí que va al Cabanyal". D'altra banda, la primera visió pictòrica del Cabanyal-Canyamelar la dona el pintor flamenc Winjgaerde el 1563 i mostra un nucli de població fora dels murs de la Vila Nova del Grau (formada al voltant del port) plena de barraques.

El Canyamelar, l'altra part del barri, és tota la zona compresa entre l'antiga sèquia del Gas (un dels darrers ramals de la sèquia de Mestalla), avui avinguda del Mediterrani, i el carrer de Francesc Cubells. El seu nom prové del conreu de cànem que es feia en aquesta zona. Aquest producte servia després per proveir els mestres soguers que feien les cordes utilitzades per arrossegar les barques de pesca.

Els efectes del mal d'Almansa. La pèrdua dels furs del poble valencià arran de la derrota d'Almansa l'any 1707 es va fer notar amb força al Cabanyal-Canyamelar. Uns anys després, el 1723, Felip V prohibia la tècnica de pesca del bou, gairebé l'únic mitjà de subsistència dels seus habitants. Però el monarca borbó va anar

més enllà i el 1738 establí que dues barques pogueren pescar per a proveir-se ell mateix. No va ser l'única desgràcia. El 1796 es va produir un incendi que va destruir gairebé tot el poble. La perspectiva d'uns plans de reconstrucció del poble hauria consolat els seus habitants però malauradament aquests no es van dur mai a la pràctica. La realitat és que la discussió entre els qui volien enderrocar totes les barra-

fou el novel·lista Vicent Blasco Ibáñez.

El 1888 el govern municipal de Poble Nou del Mar va fer una enquesta per assabentar-se de l'opinió dels seus veïns sobre la possible annexió a la ciutat de València. Dels 2.677 habitants censats amb el dret a votar, la meitat va votar en contra, l'altra eren pescadors que passaven molts dies fora de casa treballant a la mar. És a dir el cent

ARXIU per cent dels habitants es negaven a fusionar-se amb la ciutat de València. Però tot i el rebuig popular, la política expansiva del cap i casal va engolir al juliol del 1897 els gairebé onze mil habitants del Poble Nou de la Mar dins de la seua trama urbana. Els motius d'aquesta operació político-urbanística foren més especulatius que no d'un vertader interès urbanístic, ja que aquest barri oferia grans possi-

ibilitats fiscals i de terrenys sense edificar. L'annexió aportaria més diners a unes arques municipals exhaurides a causa dels gravàmens imposats, paradoxalment, per un ministre valencià al govern de Madrid, Navarro Reverter. Aquesta política expansionista va fer que des de 1870 fins al 1900 s'incorporaren a València poblacions com Patraix, Benimaclet, Russafa, o Campanar, avui confoses entre els grans edificis i les avingudes.

El segle XX va portar de la mà la substitució de les barraques per cases d'obra i la transformació d'un poble mariner en un barri més de la ciutat de València. El futur d'aquest barri en el proper segle és encara una incògnita.

Mario Reyes

Les barraques van ser durant segles l'emblema del poble del Cabanyal-Canyamelar. A principi del segle XX, van ser enderrocades i es van construir les actuals cases de dos pisos.

